

Порівняння систем підготовки магістрів державного управління в США та Україні свідчить, що, попри відмінності, вони мають спільні риси. У обох країнах підготовка здійснюється на засадах ступеневої освіти з акцентом на компетентнісний, особистісно орієнтований та практичний підходи. Гуманізація, гуманітаризація та демократизація навчання, а також орієнтація на міжнародний досвід та підготовку конкурентоспроможних фахівців – спільні пріоритети для США та України.

На нашу думку, основним завданням магістерської освіти в обох країнах є випуск магістрів публічного управління, які відповідають сучасним потребам ринку праці, володіють гнучкістю та мобільністю у мінливих умовах світового суспільства та високою правовою культурою.

Підсумовуючи вищевикладене, формування правової культури магістрів державного управління є важливим фактором забезпечення законності, ефективності та демократичного розвитку країни. Функціонування держави неможливе без висококваліфікованих управлінців, які володіють не лише знаннями та навичками у сфері державного управління, але й глибоким розумінням права та повагою до законності. Американська правова культура – це унікальне явище, що поєднує в собі історичні традиції, динамізм та повагу до законів. Її вплив на суспільство США є значним, гарантуючи права та свободи, роблячи країну стабільною та привабливою для людей з усього світу. Проте, вона не позбавлена недоліків, такі як висока вартість юридичних послуг, складність судових процедур та расові диспропорції в системі кримінального правосуддя, потребують постійного вдосконалення. Незважаючи на це, американська правова культура залишається одним із найважливіших факторів успіху та процвітання США. Формування правової культури магістрів державного управління є важливим завданням, яке потребує комплексного підходу, що дозволить вдосконалити процес державного управління в Україні та підвищити рівень їх правової підготовки.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. 732 с.
2. М. В. Кравчук. Правова система США. Терноп. акад. нар. госп-ва. К. : Нора-Друк, 2004. 136 с.
3. Філософія правового виховання : навч. посіб. / А. П. Гетьман, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. Х. : Право, 2012. 248 с.

Тетяна ПАНАСЕНКО

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Сучасна соціально-культурна ситуація у суспільстві, заявляє низку проблем, серед яких актуальним виступає формування духовно-моральних цінностей педагога. Зміни у суспільстві породжують серйозні зрушення пов'язані з процесом соціалізації особистості. Необхідність визначення системи духовно-моральних цінностей, і правил поведінки своєю чергою вимагає оптимізації виховного простору системи вищої школи.

В останні роки категорія «виховання» в основному розкривається вченими у взаємозв'язку з поняттям «цінність». Важливими для вивчення проблеми формування духовності та духовно-моральних цінностей є ґрунтовні наукові дослідження В. Андрущенко, М. Берулави, І. Беґа, О. Вишневецького, С. Гончаренко, В. Кременя та ін.

Останнім часом перед вищою освітою постала проблема підготовки професійно-компетентних, культурно-освічених педагогів (вчителів), які мають розвинений моральний потенціал, що приймають духовно-моральні цінності як орієнтир професійно-педагогічної діяльності.

Метою статті є аналіз формування духовно-моральних цінностей особистості майбутнього вчителя.

Духовність є якістю особистості, яка закладається споконвічно, розвивається у процесі засвоєння загальнолюдських цінностей. Залежно від того, які моральні установки та цінності визначають вчинки людини в житті, залежить її духовно-моральна позиція та реалізація у соціумі та професійній діяльності.

Саме поняття «цінність», яке активно використовується у філософії, психології та педагогіці постає як аксіологічний фундамент потрібної сфери особистості, її інтересів, специфіки діяльності та умов, у яких діяльність, у тому числі професійна, відбувається. Різні автори вкладають у поняття «цінність» свої уявлення, що призводить до неоднорідності обсягу та сутнісних характеристик таких категорій, як «цінності», «ціннісні орієнтації», «ціннісне ставлення», «духовні цінності» та інші.

У педагогічному словнику категорія «цінність» визначається як термін, який широко використовується у філософській та соціологічній літературі для вказівки на людське, соціальне та культурне значення певних явищ дійсності. Усі розмаїття предметів діяльності, соціальних відносин можна оцінити з погляду добра і зла, істини і неістини, краси чи неподобства, допустимого чи забороненого, справедливого і несправедливого тощо [2].

Зокрема аналіз ціннісних засад вітчизняної освіти міститься в працях відомих українських вчених І. Беха, М. Боришевського, О. Вишневського, С. Гончаренка, О. Дубасенюк, І. Зязюна, В. Кременя, Л. Овсянецька, В. Підласого, І. Сіданіч, М. Стельмаховича, О. Сухомлинської.

Особливо важливий внесок для розвитку цього напрямку зробили потужні наукові дослідження академіків В. Беха, І. Зязюна, В. Кременя, О. Сухомлинської, які своїми працями зняли заборону із вживання в педагогічній науці понять духовні і моральні цінності, привернули увагу до духовності як важливої категорії виховання.

У педагогіці виокремився потужний напрямок – педагогічна аксіологія - наука про освітні цінності, яка визначила систему законів, правил, принципів, що координують взаємодію у сфері освіти і формують базову частину в структурі особистості, їх природі, функціях, взаємозв'язках. Завдання педагогічної аксіології – осмислення феноменів цінностей як специфічних векторів культури.

В. Кремень стверджує, що світ людини – це світ цінностей, які відображують духовну ситуацію на конкретному життєвому етапі. У контексті сьогодення важливо виокремити базові цінності, ними виступають цінності духовно-морального рівня і вони є стержнем «людського в людині» [4].

Там, де нехтуються вічні цінності, виникає духовна порожнеча та духовна й моральна деградація, тому єдиним способом змінити даний стан – це зосередитися на духовному і моральному вдосконаленні, що є важливим елементом еволюції цінностей [4, с. 9].

Цінність розглядається як певна, значуща для особистості цінність та задовольняє його потреби, або цінність як особлива, абстрактна сутність. Будучи результатом функціонування суспільства та соціальних груп, цінності займають важливу роль у формуванні особистості. Стаючи незалежними джерелами смислоутворення стосовно потреб (за психологічними законами, формування та феноменології), цінності «підключають» власне функціонування до функціонування соціуму, висвітлюють життєвий сенс об'єктів і явищ дійсності під кутом зору стійких інтересів розвитку соціального цілого, переломлених як ціннісні орієнтири його життя, формулюються як

ідеали, моделі, що задають спектр інваріантних граничних параметрів бажаних перетворень дійсності.

Становлення суспільних цінностей – явище постійне. Сукупність суспільних цінностей визначає процес формування ціннісного вектора індивіда, відбивається у свідомості та поведінці, формуючи задану міру цінностей молодого покоління, визначає результат духовного становлення особистості.

У педагогічних дослідженнях класифікація цінностей часто взаємопов'язується з предметною діяльністю майбутнього професіонала. Визначено основні види домінантних цінностей:

- що визначаються умовами діяльності людини;
- що визначаються особистісно-мотиваційними аспектами життєдіяльності педагога; цінності управлінської діяльності.

I. Бех виділяє такі професійно-педагогічні цінності:

- зміст педагогічної діяльності,
- умови праці,
- значимість,
- престиж,
- можливість самовираження,
- спосіб життя представників цього професійного співтовариства [1].

Виокремимо пріоритетні духовні цінності, що виступають як основні та значущі для життєдіяльності людини:

- цінності, засновані на затвердженні особистістю свого місця у соціальному та професійному середовищі;
- цінності, що дають можливість задоволення потреб у взаємодії;
- цінності, пов'язані із самовираженням;
- цінності, створені задля саморозвиток творчої індивідуальності;
- цінності, що дозволяють задовольняти прагматичні потреби [3].

Педагогічні цінності можна класифікувати і за рівнем свого існування, виділяючи особистісні, групові та соціальні педагогічні цінності:

- соціально-педагогічні цінності відтворюють сутність таких цінностей, що розвиваються у соціумі, відбиваючись у свідомості суспільства.
- групові педагогічні цінності можна описати у вигляді теорій, понять, правил, що визначають і орієнтують професійну педагогічну діяльність в аспекті інститутів освіти.
- особистісно-педагогічні цінності виявляються як соціально-психологічні освіти, що передають цілі, мотиви, ідеали, установки та інші базові підстави особистості педагога, що визначають комплекс його ціннісних орієнтацій. вольові складові, що виступають як внутрішній вектор особистості, що асимілює як соціально-педагогічні, так і професійно-групові цінності, які є фундаментом індивідуально-особистісної системи педагогічних цінностей.

Втілюючи розуміння духовних цінностей у ситуаціях життєдіяльності та збільшуючи, відповідно, пізнавальну та діяльну галузі, людина стимулює розкриття свого внутрішнього потенціалу, що наочно проявляється у формуванні душевних якостей: шляхетності, повазі, великодушності, чуйності, безкорисливості, милосердя та інших.

Таким чином, метою професійної підготовки має бути організація систематичного досвіду ціннісного самовизначення майбутніх вчителів у контексті професійного розвитку та саморозвитку в рамках певних навчальних дисциплін та занять, які створюють умови для формування духовних потреб та моральних мотивів поведінки, розвитку моральних почуттів, моральної свідомості, вироблення умінь та звичок, здібностей до духовно-морального самовизначення, самореалізації,

самовдосконалення у педагогічній діяльності, що забезпечують відтворення духовно-морального потенціалу особистості майбутнього фахівця.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Виховання як духовно-моральне удосконалення особистості. *Рідна школа*. 2014. № 4/5. С. 21–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2014_4-5_10 (дата звернення: 09.10.2023).
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
3. Кремень В. Г. Людина перед викликом цивілізації: творчість, людина, освіта. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура / за ред. В. Г. Кременя. Київ: Пед. думка, 2008. С. 9–48.
4. Кремень В. Г. Ціннісний вимір буття людини в синергіях комунікації. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Київ-Вінниця, 2018. Вип 50. С. 7–14.

Ігор САПТОН

ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У ВІЙСЬКОВИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Під культурою (від лат. сикига — виховання, освіта, розвиток) — розуміємо «сукупність практичних, матеріальних і духовних надбань суспільства, які відображають історично досягнутий рівень розвитку суспільства й людини і втілюються в результатах продуктивної діяльності» [3, с. 182]. Водночас під культурою розуміють рівень освіченості, вихованості людей, а також рівень оволодіння якоюсь галуззю знань або діяльності [3].

Мета статті – схарактеризувати формування морально-політичної культури майбутніх офіцерів у військових освітніх закладах.

Морально-політична культура – це частина культури загалом, яка включає сукупність елементів та феноменів свідомості, морально-політичної поведінки, формування та функціонування держави та політичних інститутів, які забезпечують відтворення морально-політичного життя суспільства, політичного процесу.

Особистість у ході складного соціального процесу взаємодії одночасно може виступати як об'єктом, так і суб'єктом культурної діяльності. Сучасний напрямок розвитку економічних, політичних відносин у суспільстві серед інших тенденцій характеризується і зміною суспільного ставлення до ЗСУ як до політичного інституту, а також до офіцера як суб'єкта не лише професійного, а й політичного життя.

Значення та роль політики в військовій справі показав військовий реформатор та військовий теоретик К. Клаузевіц, у своєму трактаті про військове мистецтво «Про війну» він зазначив, що війна – це не тільки політичний акт, а й справжнє знаряддя політики, продовження політичних відносин, проведення їх іншими засобами. Те специфічне, що притаманне війні, відноситься лише до природи засобів, що застосовуються. І військове мистецтво взагалі, і полководець у кожному окремому випадку має право вимагати, щоб напрямок і наміри політики не суперечили цими засобами [1].

Оскільки будь-яка концептуальна зміна у військовому будівництві знаходить своє відображення у вимогах військово-професійної діяльності до своїх суб'єктів і насамперед до офіцерів Збройних Сил України, під дією перелічених факторів